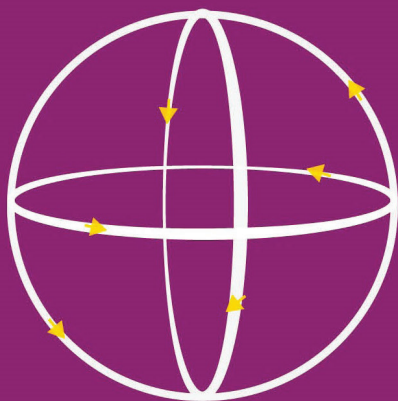


De Kosmische Leer

Toelichting, werkboek
en vertaling van
The Cosmic Doctrine



Dr ir Gert Jan van der Steen

copyright © oktober 2025
Uitgeverij Hajefa, Zoetermeer
www.hajefa.nl

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Afbeeldingen: Gert Jan van der Steen
Redactie: René Argonijt

ISBN: 978-94-6331-062-8
NUR: 728

De Kosmische Leer

Toelichting, werkboek
en vertaling van
The Cosmic Doctrine

Dr ir Gert Jan van der Steen



Inhoud

Voorwoord	11
Inleiding	13
DEEL I: TOELICHTING	17
1 De Kosmische Leer: overzicht en relevantie	19
1.1 Het grote verhaal	19
1.2 De levende relevantie	22
2 Schepping en terugkeer	27
2.1 Schepping	27
2.2 Terugkeer	29
2.3 Bevrijding, verlossing, vervulling en volmaking	30
2.4 Inwijding	31
2.5 Wat komt er na het leven en wat zegt dat over mijn leven?	33
3 Filosofische zienswijzen	37
3.1 Systeemtheorie	37
3.2 Polariteit	38
3.3 Eenheid en dualiteit, monisme en dualisme	40
3.4 Subjectief en objectief	41
3.5 Mannelijk en vrouwelijk	43
3.6 Spiritualisme versus materialisme, reductionisme	44
3.7 Epistemologie en interpretatie	46
3.8 Unificatie, TOE	47
4 Ruimte en tijd	51
4.1 Ruimte, dimensies en tijd	51
4.2 Gebieden	53
4.3 Nesting, recursie en fractals	54
4.4 Spiegelning, reflecteren	55
4.5 Getallen, verhoudingen en structuren	57
4.6 Cycli, tijdperken en eschatologie	58

4.7	Trilling, vibratie, ritme en resonantie	59
4.8	Atomen en organismen	61
4.9	Spiralen	63
5	Chaos, geheugen, orde en bewustzijn	65
5.1	Beweging	65
5.2	Reactie	67
5.3	Chaos en onbeslisbaarheid	68
5.4	Zelforganisatie en impliciete orde	70
5.5	Complexiteit	71
5.6	Patronen	72
5.7	Archetypen	74
5.8	Bewustzijn	75
5.9	Groepsbewustzijn	76
6	Organismen, compensatie en ontwikkeling	79
6.1	Organisme	79
6.2	Compensatie	80
6.3	Lichamen bewust laten worden	82
6.4	Ontwikkeling	83
6.5	Ontwikkelingswegen	85
6.6	Beelddenken	86
7	Vrijheid en ontwikkeling	93
7.1	Hoe kan ik vrij zijn én deel uitmaken van een ordening?	93
7.2	Verbinden	97
7.3	Transmutatie / transformatie	99
8	Goed en kwaad	101
8.1	Wat is 'het kwaad' en hoe kan ik er geestelijk mee omgaan?	101
8.2	Goed en kwaad	107
8.3	Aantrekking naar buiten	109
8.4	Epigenese	110
9	Wil en doel	113
9.1	Wat bezielt de wereld, en mijzelf?	113
9.2	Hoe verandert aandacht mijn werkelijkheid?	115
9.3	Bottom-up ontwikkeling faciliteert top-down afdaling	119
9.4	Verbeelding en imaginatie	120
10	Wat kan ik worden?	125
10.1	Wat kan ik worden en hoe kan ik dat bewust sturen?	125
10.2	Omgaan met zich herhalende levenslessen	129
10.3	Hoe kan ik mijn geestelijk pad herkennen?	132

11	Waarin leef ik?	137
11.1	Geestelijke evolutie is geen eenzame weg	137
11.2	Levende natuur	138
11.3	Mens: geest, ziel en lichaam	140
11.4	Hiërarchieën	142
11.5	Groepsleven	143
11.6	De geestelijke orde	144
11.7	Leiderschap	146
12	Godsbegrip	149
12.1	Godsbegrip	149
12.2	God transcendent en immanent	151
12.3	Pan(en)theïsme	152
12.4	Procestheologie	154
12.5	Ritueel	155
12.6	Liturgie	156
12.7	Sacrament	158
12.8	De functie van de tempel	159
13	Christusbegrip	161
13.1	Wat is liefde als scheppende kracht?	161
13.2	Christuslicht en Christuskracht	164
13.3	Christus als Heer van de Aarde	166
13.4	Het mystieke lichaam van Christus	168
14	Magie	171
14.1	Wat betekent het om medeschepper te zijn?	171
14.2	Magie	175
14.3	Magie als verbeelding van manifestatie	177
14.4	Magie en emergentie: wetten	178
14.5	Theurgie	179
15	De mens ten behoeve van het Grote Geheel	181
15.1	Wat is mijn rol in het Grote Geheel?	181
15.2	De mens kan helpen de Aarde te herstellen	185
15.3	Offer	187
15.4	Het Plan	189
15.5	Representatie van het Plan	191
16	Een spiritueel heelheidsmodel	193

Stap 1	Het Ongemanifesteerde	197
Stap 2	Beweging vanuit het Ongemanifesteerde	198
Stap 3	Beweging buigt af	199
Stap 4	Vorming Ring-Kosmos	199
Stap 5	Vorming Ring-Chaos	200
Stap 6	Vorming Ring-niet-Verder	200
Stap 7	Ringen wentelen vanwege polariteiten	201
Stap 8	Drie ringen samen	201
Stap 9	Vorming centrale bol	202
Stap 10	Vorming stralen	202
Stap 11	Vorming gebieden	203
Stap 12	Vorming hoekwervels	204
Stap 13	Vorming primaire atomen uit twee wervels	204
Stap 14	Botsing van atomen	205
Stap 15	Het vormen van sporen door geheugenwerking	205
Stap 16	Spiralen in hoeken van paden	206
Stap 17	Vorming samenstellingen van atomen	206
Stap 18	Interactie van atomen en grenzen van gebieden	208
Stap 19	Atomen gaan van gebied naar volgend gebied	208
Stap 20	Atomen botsen tegen Ring-niet-Verder	209
Stap 21	Terugkeer naar centrum, Reizend Atoom	209
Stap 22	Reis langs alle Stralen	210
Stap 23	Grote Entiteit verblijft in de Centrale Stilte	210
Stap 24	Grote Entiteit gaat naar eigen gebied	211
Stap 25	Grote Entiteit trekt onderweg schil aan	211
Stap 26	Grote Entiteit arriveert op Haar gebied	211
Stap 27	Grote Entiteit wordt zelfbewust en creatief	212
Stap 28	Kosmische atomen projecteren zich	212
Stap 29	Grote Entiteit projecteert zichzelf	213
Stap 30	Subject-object relatie van Logos en Universum	214
Stap 31	Atomen van het Universum worden geordend	215
Stap 32	Universum-atomen worden actief	215
Stap 33	Reizende universum-atomen	216
Stap 34	Ontvangst van het stempel van de Logos	216
Stap 35	Atomen soms in oppositie met de Logos	217
Stap 36	Ontstaan zwermen in Centrum	218
Stap 37	Werk eerste zwerm, van Vlam	218
Stap 38	Werk tweede zwerm, van Vorm	219
Stap 39	Werk derde zwerm, van Denkvermogen	219
Stap 40	Het werk van de eerste drie zwermen	220
Stap 41	Het werk van de volgende zwermen	220

Inleiding	222
W ₀₁	223
W ₀₂	225
W ₀₃	225
W ₀₄	226
W ₀₅	231
W ₀₆	233
W ₀₇	235
W ₀₈	235
W ₀₉	240
W ₁₀	241
W ₁₁	242
W ₁₃	243
W ₁₄	247
W ₁₅	249
W ₁₆	251
W ₁₇	251
W ₁₉	252
W ₂₀	252
W ₂₁	254
W ₃₀	254
W ₃₁	257
WC ₂	257
WC ₃	259
WC ₆	262

	Woord vooraf	275
0	Introductie	276
1	De dageraad van manifestatie	279
2	De krachten van (negatief) kwaad	281
3	De twaalf stralen en de zeven kosmische gebieden	285
4	De bouw van het atoom	288
5	Atomaire evolutie op kosmische gebieden	292
6	Het begin van een zonnestelsel	296
7	De ontwikkeling van een zonnestelsel	300
8	De evolutie van een Grote Entiteit	303
9	De schepping van een universum	308
10	Het begin van bewustzijn	311
11	De evolutie van bewustzijn	314
12	Het begin van denkvermogen	317
13	De evolutie van de Goddelijke Vonken	321
14	De evolutie van een planetair wezen	326
15	De evolutie van de Heren van Vlam, Vorm en Denkvermogen	331
16	De invloed van de Heren van Vlam, Vorm en Denkvermogen	336
17	De Heren van Denkvermogen als inwijders	340
18	Invloeden op de menselijke evolutie	343
19	De relatie van Logos en gemanifesteerd universum	348
20	Invloeden van het gemanifesteerde universum	350
21	De Heren van de eerste drie zwermen en natuurwetten	357
22	Invloeden die de mensheid op zichzelf uitoefent	360
23	De wet van actie en reactie	364
24	De wet van beperking, deel 1	368
25	De wet van beperking, deel 2	370
26	De wet van de zeven doden	374
27	De wet van inwerking	379
28	De wet van polariteit	380
29	De wet van de aantrekking van buitenste ruimte	381
30	De wet van de aantrekking van het Centrum	383
31	Deel II	388
32	Figuren	410

Voorwoord

In 1974 maakte ik voor het eerst kennis met *The Cosmic Doctrine*. Ik voelde een mysterieuze aantrekkingskracht uitgaan van de zin: *The metaphor I have to use will perhaps mean nothing to you*. 'De metafoor die ik moet gebruiken zegt u misschien niets.' Die zin trok me dit bijzondere boek verder in. Veel begreep ik in eerste instantie niet, maar het greep me wel. Daarom besloot ik het werk te gaan vertalen. Soms legde ik het voor jaren weg, maar steeds werd ik er opnieuw door gegrepen.

Gaandeweg deden de woorden hun werk. Door lezingen en cursussen te geven, verdiepte mijn inzicht zich. Ik merkte dat ik steeds minder levensvragen had. Nieuwe verbanden kwamen naar voren, zowel met spirituele tradities als met wetenschappelijke inzichten. Ik verzamelde eigen inzichten en talloze citaten uit de esoterische literatuur en ordende die tot een nogal omvangrijk geheel. Daarna was het de uitdaging om die mammoettekst terug te brengen tot een overzichtelijk en leesbaar geheel. Dat heeft geresulteerd in dit boek.

Ik dank al mijn cursisten voor hun aandacht en hun vragen, die mij telkens hielpen om vanuit nieuwe perspectieven naar het materiaal te kijken. Speciaal ben ik Femke Advokaat erkentelijk voor haar commentaar op eerdere versies van dit boek. René Argonijt, van uitgeverij Hajefa, dank ik voor zijn adviezen, die mij op een geheel nieuwe weg hebben gezet.

Aanvullend materiaal en een forum voor vragen en antwoorden zijn te vinden op www.kosmischeleer.nl.

Emails zijn welkom op info@kosmischeleer.nl.

Gert Jan van der Steen

Dr ir Gert Jan van der Steen is bisschop in de Vrij-Katholieke Kerk, een non-dogmatische geloofsgemeenschap met een esoterische achtergrond. Eerder was hij hoogleraar informatiekunde en yoga-docent. Vanuit zijn dubbele ervaring als geestelijk leraar en wetenschapper laat hij zien hoe oude wijsheid en moderne inzichten elkaar aanvullen.

Inleiding

Dit boek wil de lezer meenemen in het gedachtegoed van de Kosmische Leer (KL), een spiritueel werk dat in de vorige eeuw werd opgetekend en sindsdien een stille maar diepe invloed heeft uitgeoefend. De KL is geen leerboek in de gewone zin: zij geeft geen dogma's of vaste regels, maar een reeks samenhangende beelden die uitnodigen tot innerlijke oefening.

De kern van de KL is klein eenvoudig en radicaal: de kosmos leeft. Alles wat bestaat, maakt deel uit van één geheel waarin vormen, wezens en gedachten met elkaar verbonden zijn. Deze verbondenheid is geen poëtisch beeld, maar een levende werkelijkheid die ieder van ons kan ervaren. Het boek beschrijft hoe deze werkelijkheid zich ontvouwt – van oertoestand tot complexe werelden – en hoe bewustzijn zich daarin ontwikkelt.

De KL biedt een manier van kijken die zowel mystiek als praktisch is. Mystiek, omdat zij zicht geeft op de geestelijke orde achter de verschijnselen. Praktisch, omdat zij laat zien hoe wij als mensen in die orde kunnen meebewegen. De beelden van ringen, stralen en organismen zijn werkvormen: instrumenten om het denken te verfijnen en het innerlijk af te stemmen op grotere patronen.

De tekst is tussen 1927 en 1929 geschreven door Dion Fortune (1890–1946), een invloedrijke Britse occultist en schrijfster, onder de titel *The Cosmic Doctrine*. Volgens haar is het boek een verzameling dictaten, doorgegeven door geestelijke entiteiten. Het werk geldt als een van haar belangrijkste bijdragen aan het esoterisch gedachtegoed. Oorspronkelijk was het bedoeld voor haar eigen esoterische school; in 1949 werd het vrijgegeven voor een breder publiek.

Ik heb *The Cosmic Doctrine* vertaald onder de huidige titel.

De KL formuleert haar doel als volgt:

‘Het doel van deze leringen is het induceren van een dieper begrip van Kosmische Wetten, en om het bewustzijn zo te verruimen dat het de gedachten verheft tot de bron waaruit zij ontstaan. Deze leringen zullen ook ervaren worden als een basis waarop aanzienlijke esoterische kennis kan worden gebouwd, en zij bevatten de verklaring van veel dat tot nu toe onbereikbaar was voor de algemene lezer.’

De KL is geworteld in theosofische, hermetische en kabbalistische tradities. Hun inzichten worden samengeweven tot een uniek en samenhangend systeem. Toch hoeft de lezer geen kennis van deze tradities te hebben. Dat kan zelfs een voordeel zijn, omdat zo onnodige associaties worden vermeden.

Dit boek met commentaar, werkboek en vertaling is geschreven om de KL toegankelijk te maken voor een hedendaags publiek. Het verbindt de oorspronkelijke inzichten met vragen van nu. Wie ben ik in het grotere geheel? Hoe kan ik mijn leven richten in samenhang met het levende universum? Wat betekent het om als bewust centrum bij te dragen aan het evenwicht van het geheel?

Het boek bestaat uit vier onderdelen.

Deel I: Toelichting

De Toelichting volgt een dubbele lijn. Enerzijds verkennen we de grote thema's die de KL schetst: de oorsprong van beweging, de opbouw van bewustzijn en de wisselwerking tussen schepping en terugkeer. Anderzijds leggen zij de verbinding met de menselijke ervaring, zodat de kosmische beelden herkenbaar en toepasbaar worden. Elk hoofdstuk van dit boekdeel is een uitnodiging tot overdenking, en vooral tot oefenen: om de samenhang die de KL beschrijft niet alleen te begrijpen, maar ook te belichamen.

Let wel, niet elke term uit de KL wordt in dit deel uitgelegd of gedefinieerd. Een nadere toelichting volgt in het tweede deel van het boek, het Werkboek.

Deel II: Werkboek

De eerste twee secties van de KL bevatten een alles omvattende metafoor van kosmische ontwikkeling. Door die metafoor innerlijk tot leven te brengen verbindt de lezer zich meer en meer met de kosmos. Om de lezer te helpen wordt in dit werkboek de metafoor stap voor stap uitgelegd: van de stilte van het Ongemanifesteerde, via beweging, structuren en organismen, tot aan de voltooiing en terugkeer naar de Bron. Elke stap is een uitnodiging tot innerlijke oefening. Zo kan de lezer zich stap voor stap inleven in de bewegingswetten van de kosmos en daarin de eigen plaats en bestemming leren kennen.

De uitleg wordt gegeven tezamen met praktische beelden, spirituele implicaties en contemplatieve en verbeeldende oefeningen.

Deel III: Kosmische Wetten

De KL introduceert universele wetten die door het hele werk heen terugkomen. Deze wetten gelden voor elk bestaansniveau – van de kosmos en universa tot scheppende wezens en evoluerende levensvormen – en kunnen daarom ook in het dagelijks leven toegepast worden. Voorbeelden van de ongeveer 100 wetten zijn: hoe ervaring en geheugen bijdragen aan evolutie, en hoe dualiteit leidt tot nieuwe schepping.

Elke wet bestaat uit vier lagen:

- Uitleg: een beknopte toelichting van de wet in eenvoudige taal.
- Praktisch beeld: een herkenbare vergelijking uit het dagelijks leven of de natuur.
- Spirituele implicatie: de betekenis voor ons geestelijk pad.
- Contemplatieve oefening: vragen die uitnodigen tot persoonlijke reflectie en innerlijk werk

Deel IV: Vertaling

Voornaamste reden voor deze vertaling is de moeilijkheidsgraad van *The Cosmic Doctrine*. Het is compact geschreven in een wat ouderwets Engels. Hopelijk versnelt deze vertaling het begrip.

Deze vier onderdelen vormen samen de opbouw van het boek. Laat je meenemen door de hoofdstukken en ontdek hoe de Kosmische Leer zich voor jou kan ontfouwen.

De Kosmische Leer: overzicht en relevantie

Dit openingshoofdstuk zet de toon en legt het fundament. Hier worden de eerste contouren zichtbaar van de kosmische samenhang waarbinnen ons bestaan zich afspeelt. Het vormt het referentiekader waarnaar we in alle volgende hoofdstukken zullen terugkeren.

1.1 Het grote verhaal

In het begin is er geen begin. Er is alleen 'zijn', aanwezig in volheid; zonder vorm, zonder tijd, zonder afgrenzing. De Kosmische Leer (κλ) beschrijft deze toestand als de oerbron: een totaliteit waarin alles besloten ligt, maar niets onderscheiden is. Vanuit ons gezien is het de stilte vóór de beweging, de eenheid vóór de dualiteit, de geest vóór de kosmos.

En toch: in deze volheid ontstaat spanning. Niet als conflict, maar als potentieel. De bron verlangt er naar om zich uit te drukken in beweging. Deze oerbeweging is het begin van alle schepping. Niet in de zin van een eerste gebeurtenis, maar als voortdurende stroom van emanatie – een uitstroom van geest in steeds concretere vormen.

Schepping begint met een beweging. Het Absolute laat een richting ontstaan, een beweging naar buiten, die zich kristalliseert in ringen van invloed. Deze ringen zijn structuren van beweging. Zo ontstaat een Kosmos: een veld van coherente bewegingen, ontstaan uit en gedragen door het oorspronkelijke 'zijn'.

De Kosmos ontwikkelt zich niet ineens, maar in fasen. Iedere fase is een verfijning van invloed, een verdieping van organisatie, een mogelijkheid tot grotere coördinatie. Vanuit de oerspanning tussen beweging en terugslag ontstaan subtiele evenwichten. Waar invloeden elkaar ontmoeten, wordt het 'zijn' tot bewustzijn.

De ringen van beweging worden op den duur tot stralen, en de stralen vormen centra. Deze centra zijn knooppunten in het veld, waarin geest zich concentreert. Ieder centrum bouwt zijn eigen omgeving op, niet uit

willekeur, maar door afstemming op de totaliteit waarin het leeft. Zo ontstaan werelden: structuren waarin geest zich kan verdichten, reflecteren en herkennen.

De KL maakt duidelijk dat werelden geen toeval zijn, maar expressies van orde. Ze zijn het resultaat van coördinatie: een voortdurend afstemmen van bewegingen op elkaar. De vorming van werelden is dan ook niet statisch, maar dynamisch. Het zijn tijdelijke evenwichten in een veld van voortdurende beweging. En elk wereldsysteem, hoe groots ook, staat in relatie tot andere systemen. Alles leeft binnen grotere patronen.

In dit krachtenveld ontstaan uiteindelijk bewuste wezens – centra die zichzelf kunnen beschouwen. De mens is zo'n centrum: een knooppunt waarin bewustzijn zichzelf ervaart. En met dat bewustzijn ontstaat ook een zekere vrijheid: de mogelijkheid om te handelen, te kiezen, te oriënteren.

Maar deze vrijheid is niet absoluut. Ze staat altijd in relatie tot het geheel. Iedere handeling, hoe klein ook, is een tussenkomst in het veld van invloeden. Iedere keuze trekt lijnen, verandert verhoudingen, bouwt mee aan vorm of verstoort haar. De mens is geen autonoom individu, maar een medescheppende deelnemer in een levend systeem. De KL onderstreept dat vrijheid verantwoordelijkheid impliceert. Omdat alles met alles samenhangt, draagt ieder centrum bij aan de structuur van het geheel. Dat betekent dat de mens, in zijn denken en doen, een invloed uitoefent op het kosmische patroon. Geen dwingende macht, maar een subtiele afstemming en samenwerking.

Toch is het niet zo dat alles perfect verloopt. Er kan iets ontstaan in het proces van emanatie – van uitstroom en vorming – wat de KL benoemt als epigenese: het vermogen tot afwijking, tot spontane variatie, tot niet-voorspelbare wending. Epigenese is geen fout, maar een mogelijkheid. Het stelt bewuste wezens in staat om nieuwe combinaties te maken, andere routes te verkennen, onverwachte keuzes te maken.

Maar waar epigenese optreedt, ontstaat ook het risico van verstoring. Invloeden kunnen elkaar kruisen, patronen kunnen uit balans raken. Wat bedoeld was als coördinatie, kan omslaan in conflict. Wat bedoeld was als nuance, kan leiden tot fragmentatie. Zo ontstaat wat wij als 'kwaad' ervaren: niet als opzettelijke tegenkracht, maar als dissonantie binnen een veld van samenhang.

Het kwaad is in deze visie geen entiteit, maar een onregelmatigheid. Een afwijking in de baan, een verstoring van ritme, een onjuiste afstemming. De KL maakt duidelijk dat dit kwaad uiteindelijk zichzelf zal corrigeren – omdat het geen zelfstandige oorsprong heeft, maar een tijdelijke verstoring is binnen een groter patroon. Herstel is mogelijk, niet door bestrijding, maar door heroriëntatie.

Een centrale kracht in de ontwikkeling van bewustzijn is polariteit. Vanuit de oerbeweging ontstaan tegenkrachten: positieve en negatieve polen die elkaar aantrekken en afstoten. Deze polarisatie is een schepende spanning. Ze brengt beweging voort, dynamiek, ontwikkeling. In de Kosmos manifesteert deze polariteit zich op alle niveaus: tussen geest en materie, tussen centrum en omtrek, tussen individu en geheel. Voor de mens betekent dit dat innerlijke groei altijd plaatsvindt in het spanningsveld tussen uitersten. In het zoeken naar evenwicht tussen vrijheid en verantwoordelijkheid, tussen expressie en terugkeer, tussen afzondering en verbinding.

De KL leert dat polariteit niet opgeheven moet worden, maar erkend. Het is een noodzakelijke voorwaarde voor bewustwording. Juist in de confrontatie met het andere, het tegengestelde, wordt het zelf helder. En uit die helderheid groeit inzicht – als vermogen tot afstemming.

Op het hoogtepunt van manifestatie – wanneer de vormen het meest verdicht zijn, de afzondering het grootst – begint de terugkeer, als innerlijke omslag. Het bewustzijn keert zich om. Waar het zich eerst naar buiten richtte, begint het zich naar binnen te bewegen. De kringloop draait om.

Deze terugkeer is geen teruggang, maar een nieuwe fase van ontwikkeling. Het bewustzijn herinnert zich zijn oorsprong, maar brengt iets nieuws mee: ervaring, differentiatie, individualiteit. De terugkeer is een integratief proces, waarin dat wat verdeeld was, opnieuw verbonden wordt. Niet door het oude te herstellen, maar door een nieuwe eenheid te vormen, rijker en gelaagder dan voorheen.

In deze fase komt ook het begrip 'verlossing' in beeld. Niet als redding uit het kwaad, maar als voltooiing van het proces. Verlossing is de doorleefde eenwording met het geheel, op een hoger niveau van coördinatie. Het bewustzijn dat terugkeert, is niet meer hetzelfde als toen het vertrok. Het is omgevormd door ervaring, door keuzen, door innerlijke arbeid.

Een essentieel onderdeel van de terugkeer is de transformatie van het ik. In de fase van uitstroom bouwt het bewustzijn een identiteit op. Het leert onderscheiden, handelen, vormgeven. Maar in de terugkeer moet dat ik losser worden: niet verdwijnen, maar transparanter worden voor de geest die erdoorheen werkt.

De KL spreekt hier over het ontwikkelen van een hogere vorm van individualiteit: een ik dat zich kent als centrum, maar zich niet afsluit van het geheel. Dit is geen zelfverlies, maar zelfverruiming. Het ik wordt niet opgeheven, maar opgenomen in een grotere orde door doorlaatbaar te worden.

Deze transformatie vraagt oefening, overgave, gerichtheid. Het betekent loslaten van identificatie met vorm, met succes, met controle. Het betekent leren luisteren, leren ontvangen, leren meebewegen. En daarin ontstaat een nieuwe vrijheid: niet de vrijheid van afzondering, maar van medewerking aan een levende orde.

De terugkeer van het bewustzijn naar de oorsprong is niet een stilval-len, maar een vervulling. In de emanatie stroomde geest uit om zich uit te drukken; in de terugkeer stroomt zij terug, verrijkt met ervaring. De cirkel sluit zich niet in herhaling, maar in verdieping. Het bewustzijn wordt drager van het geheel, zowel in vorm als in wezen.

Deze vervulling is een nieuw begin. Want iedere terugkeer opent de mogelijkheid tot een nieuwe uitstroom. Het patroon herhaalt zich, op hoger niveau, met grotere subtiliteit. De Kosmos ademt, en in die ademhaling vindt alle groei plaats. Elke vervulling draagt de kiem van een nieuwe fase.

De kl laat zo zien dat schepping en terugkeer geen gescheiden bewegingen zijn, maar elkaar wederzijds dragen. Elke uitstroom bevat al het verlangen tot terugkeer. En elke terugkeer is pas vervuld wanneer zij de wereld die zij doorkruiste in zich heeft opgenomen. In deze wederkerigheid ligt de geestelijke structuur van het leven.

Binnen dit kosmisch proces neemt de mens een bijzondere plaats in. Hij is niet het centrum van het universum, maar een centrum in het universum: een kruispunt van invloeden, een spiegel van het geheel. Hij draagt in zich zowel het vermogen tot scheppen als tot terugkeren. Hij is tegelijk ontvanger en zender, leerling en medeschepper.

Dit maakt het mens-zijn tot een verantwoordelijkheid. Wie zich hiervan bewust wordt, kan zijn leven ordenen naar de ritmes van de geest. Keuzen krijgen dan een andere lading. Ze worden gebaren van coördinatie. Bewegingen van medewerking. Daden van verbinding.

De mens is geroepen om zijn vrijheid te gebruiken in afstemming, om mee te bouwen aan een werkelijkheid waarin geest en vorm elkaar wederzijds ondersteunen. In die zin is ieder mensenleven een oefenveld voor kosmisch functioneren. En wie die oefening aanvaardt, maakt van zijn bestaan een kanaal van geestelijke invloed.

1.2 De levende relevantie

We leven in een tijd waarin veel vanzelfsprekendheden zijn weggeval-len. Klimaatverandering, digitale overvloed, geopolitieke instabiliteit en een toenemende innerlijke onrust leiden tot fundamentele vragen: Waar draait het leven werkelijk om? Wat is mijn plaats in het Grote Geheel? Bestaat er nog iets als geestelijke orde?

In deze context duikt onverwacht een stem op uit het verleden die opnieuw tot ons lijkt te spreken: de Kosmische Leer (KL). Dit esoterische werk, ontstaan in de vorige eeuw, spreekt niet over de actualiteit, maar reikt een veld van betekenis aan waarin de chaos van het heden kan worden herkend als deel van een grotere ontwikkeling. Het wil geen handleiding bieden, maar een innerlijk kompas voor oriëntatie. Wie zich opent voor de taal van dit boek, ontdekt een manier van denken en waarnemen die orde brengt zonder te versmallen.

De KL vraagt geen geloof, maar oefening. Het nodigt je uit tot geestelijke arbeid, tot het leren voelen van samenhang, tot het ontdekken van patronen die eerder verborgen bleven. Juist in een tijd waarin velen zich losgezongen voelen van zingende structuren, biedt het boek een geestelijke geometrie – geen bouwtekening, maar een stelsel van krachten waarin het bewustzijn zijn plek hervindt.

De meest fundamentele veronderstelling van de KL is dat het universum leeft. Het is geen verzameling objecten, maar een netwerk van invloeden, stromingen en bewustzijn. Alles wat bestaat is uitdrukking van een geestelijk beginsel. Vorm is gestolde beweging. Beweging is geleide kracht. Kracht is geest in actie.

De KL beschrijft de oorsprong van het universum niet als een gebeurtenis, maar als een proces van uitstroom en terugslag. Deze bewegingen gaan voortdurend door. Elk bewustzijn, elk centrum, staat in relatie tot de kring van invloeden waarin het leeft. Wie dit leert zien, herkent dat persoonlijke ervaringen nooit losstaan van grotere patronen.

Deze visie sluit aan bij moderne ecologische, systemische en spirituele inzichten. Maar de KL gaat verder. Het biedt niet alleen het inzicht dat alles samenhangt – het leert je hoe die samenhang werkt. Door beelden van stralen, cirkels, coördinatie en resonantie ontstaat een innerlijk voelbare structuur die de abstractie overstijgt.

Veel mensen zoeken vandaag naar bezieling. Ze keren zich af van religieus dogma, maar voelen dat er 'meer' is. Sommigen wenden zich tot meditatie, rituelen of mystieke tradities. Toch blijft er vaak een gemis: het ontbreekt aan een structuur die innerlijke groei ondersteunt zonder zich op te dringen.

De KL biedt zo'n structuur. Geen methode in vijf stappen, maar een werkveld waarin je leert je bewustzijn te verfijnen. Elk hoofdstuk is een oefening in waarnemen, in denken met beelden, in leren voelen wat werkt en wat niet. Door de manier waarop de kosmische processen worden beschreven, ontwikkel je een ander soort gevoeligheid: voor patronen, voor richting, voor resonantie.

Deze oefening is niet gebonden aan vorm. Ze vindt plaats in het denken, in de contemplatie, in het leven zelf. Ieder die zich innerlijk open-

stelt voor dit werk, betreedt een veld van invloed waarin het eigen bewustzijn langzaam hervormd wordt.

Een kernbegrip in de KL is het 'beeld-denken'. Daarmee wordt bedoeld: denken in levende structuren, in relaties, in patronen die zich niet laten vastleggen in definities, maar zich openbaren in ervaring. Beelden als de 'Ring-niet-Verder', de 'stralen van bewustzijn', of de 'vorm die door invloed wordt opgebouwd' zijn geen illustraties, maar instrumenten. Ze vormen een grammatica voor geestelijk denken.

Wie zich oefent in deze taal, merkt dat zijn innerlijk zich herschikt. Oude denkkaders lossen op, nieuwe verbanden worden zichtbaar. Waar eerst verwarring heerste, ontstaat ordening door verdieping. Beeld-denken leert je niet alleen anders te kijken, maar ook anders te zijn. Je wordt ontvankelijker voor subtiele bewegingen. Je denkt minder in termen van controle, en meer in termen van afstemming. Het bewustzijn wordt ruimer, zachter, gericht.

Wat de KL zo uniek maakt, is dat het geen gesloten systeem vormt. Het pretendeert niet volledig te zijn. Het heeft geen hiërarchie, geen instituties, geen claim op gezag. Wat het wél biedt, is een innerlijke samenhang die je stap voor stap leert waarnemen.

In plaats van te zeggen: 'Dit is de waarheid,' laat het je zien hoe bewustzijn zich ontwikkelt – door beweging, door invloed, door terugslag. Je krijgt geen regels aangereikt, maar beelden waarin je jezelf herkent. En van daaruit ontstaat een nieuwe oriëntatie: één waarin jouw ontwikkeling niet op zichzelf staat, maar is ingebed in een kosmisch proces.

Deze oriëntatie maakt je bewuster van je motieven, je patronen, je relaties. Je leert leven in samenhang met het grotere veld. En juist daarin ontstaat een diepere zin: niet van buitenaf opgelegd, maar van binnen uit ervaren.

De KL benadrukt steeds dat verbondenheid geen romantisch ideaal is, maar een structureel gegeven. Alles beïnvloedt alles. Elk centrum – ook het centrum dat jij bent – is tegelijk oorzaak en gevolg, zender en ontvanger. Deze wederkerigheid is de kern van geestelijke werkelijkheid. Wie dit beseft, gaat anders leven. Je houding wordt minder zelfgericht, je waarneming ruimer. Je zoekt niet langer naar houvast in de buitenwereld, maar ontwikkelt innerlijk kompas. Dat betekent ook: verantwoordelijkheid nemen voor je eigen invloed, je eigen vibratie, je eigen centrum-zijn.

De KL noemt dit 'coördinatie': het vermogen om in jezelf de krachten van de geest te ordenen, zodat je een kanaal wordt van zuivere invloed. Niet om macht te verkrijgen, maar om bij te dragen aan het geheel. Vanuit deze coördinatie ontstaat ook genezing, harmonie, vervulling – als bijwerking van afgestemd leven.

Een belangrijk aspect van de KL is het besef dat alles cyclisch verloopt. Bewegingen stromen uit, keren terug, worden opgenomen, hervormd. Deze cycli zijn niet alleen kosmisch, maar ook psychologisch en spiritueel. Ze helpen ons begrijpen waarom groei niet rechtlijnig is, waarom terugslag nodig is, waarom integratie tijd vraagt.

In een tijd die gericht is op lineaire vooruitgang, herinnert de KL ons aan de diepte van het ritme. Niet alles hoeft sneller, groter, efficiënter. Soms is stilstand nodig. Soms moet iets desintegreren voordat iets nieuws kan ontstaan. Door je bewust te worden van de kringloop waarin je leeft, ontstaat rust, geduld en vertrouwen.

Cyclisch bewustzijn is ook ecologisch bewustzijn. Het leert je zien dat je deel uitmaakt van een levend geheel, waarin geven en ontvangen, nemen en loslaten voortdurend in balans worden gehouden. Verstoring van die balans heeft gevolgen –als wetmatigheid. Herstel begint bij het erkennen van je plaats in het patroon.

Hoewel de KL geen ecologisch manifest is, past het wonderwel bij het huidige besef dat de aarde leeft en bescherming vraagt. Het biedt een diepere laag van inzicht in de geestelijke samenhang van alles wat leeft. De mens is niet heerser over de natuur, maar deelnemer aan een veld van invloed.

De KL leert dat elke handeling, elke gedachte, elke vorm invloed uitoefent. Wie dit innerlijk ervaart, gaat anders leven, vanuit eerbied. Niet omdat het moet, maar omdat het klopt. Je voelt aan wanneer iets bijdraagt aan het geheel – en wanneer niet.

Ook de weg van bewustzijnsontwikkeling krijgt in dit kader een nieuwe betekenis. Je groeit niet 'voor jezelf', maar als knooppunt in een netwerk. Je draagt bij aan het grotere patroon. Je oefent niet om perfect te worden, maar om meer doorlaatbaar te zijn. Spirituele groei is zo geen prestatie, maar een verfijning van deelname.

Een van de meest inspirerende inzichten uit de KL is dat de mens niet alleen leerling is in het kosmisch proces, maar ook medeschepper. Elk bewust centrum draagt bij aan het geheel door afstemming en resonantie. Dit inzicht bevrijdt van machteloosheid. Je doet ertoe – niet in egoïstische zin, maar als werkzame factor in het Grote Geheel. Elk motief dat zuiver is, draagt bij aan de ordening van het geheel. Elke gedachte die afgestemd is, werkt genezend. Elke handeling vanuit coördinatie is een daad van geestelijke samenwerking.

Deze visie vraagt toewijding, innerlijke helderheid en vertrouwen in het grotere ritme. In dat vertrouwen ontstaat een levenshouding waarin vrijheid, verantwoordelijkheid en verbondenheid samenvallen.

De KL biedt een systemische visie op de evolutie van bewustzijn en de structuur van de kosmos. Dit geeft de student een mentaal en spiritueel referentiekader:

- Waarom beland ik telkens in dezelfde patronen?
- Hoe kan ik verder als mijn pad blokkeert?
- Welke krachten beïnvloeden mij van binnenuit?

Veel psychologische of relationele blokkades zijn, volgens de KL, uitingen van kosmische wetten die niet goed geïntegreerd zijn. Zo ontstaan patronen van herhaling, stagnatie of verstoring. De KL helpt je die te herkennen en er systematisch mee te werken: via compensatie en integratie van lichaam, ziel en geest.

De KL stimuleert het gebruik van innerlijke beelden, rituelen en imaginatie. Door deze symbolentaal leert het subjectieve bewustzijn zich openen voor geestelijke invloeden:

- Innerlijke visualisatie van wetten
- Rituele handelingen, zoals toewijding aan de Logos of de drie Goddelijke Personen
- Contemplatieve oefeningen op kosmische structuren

De KL benadrukt voortdurend de rol van de mens als deel van grotere organismen – van de groepsziel tot de Zonnelogos. Het besef dat jouw ontwikkeling effect heeft op het geheel, versterkt het gevoel van zin, verantwoordelijkheid en roeping. De mens wordt deelnemer aan het Plan van de Logos.

Schepping en terugkeer

Waar het eerste hoofdstuk ons oorsprong liet zien, richt dit tweede zich op de bestemming. Want alleen wie weet waarheen, kan de krachten van oorsprong juist inzetten. We onderzoeken hoe richting ontstaat in het krachtenveld van de kosmos.

2.1 Schepping

In de KL is schepping geen eenmalige handeling van een goddelijk wezen, maar een proces dat voortvloeit uit de fundamentele bewegingen van de Kosmos. Het begint met de 'Ringen' – abstracte krachten die zich in een eindeloze ruimte wentelen – en leidt via secundaire structuren (stralen, cirkels) tot het ontstaan van atomen, eenheden van bewustzijn en vorm. Schepping is in dit model het resultaat van een innerlijke spanning tussen beweging en weerstand, tussen stroming en vorming. Het is een geleidelijke concretisering van een oorspronkelijk potentieel, voortgedreven door de werking van de Ring Chaos.

Als gevolg van die concretisering ontstaan volmaakte entiteiten die tijdens hun reizen door de Kosmos alles in zich hebben opgenomen. Na een passieve periode gaan zulke 'Grote Entiteiten' (GE), door de werking van de kosmische Ring Chaos, een eigen universum vormen, vergelijkbaar met een zon die een zonnestelsel vormt. Een GE projecteert daartoe haar bewustzijnsinhouden, te beginnen met de ringen, gevolgd door stralen en cirkels. Je kunt ze de infrastructuur van het universum noemen. Dit is een proces van emanatie. Gewone kosmische atomen die zich om de GE bevinden projecteren ook hun bewustzijnsinhouden, benoemd als universum atomen. De infrastructuur van de GE heeft een ordenende werking op die universum atomen waardoor zij zich met elkaar gaan verbinden, wat verdere ontwikkeling in het universum mogelijk maakt.

Schepping is dus niet iets wat van buitenaf wordt opgelegd, maar iets wat van binnenuit groeit. Een GE wekt door emanatie zijn omgeving

tot bestaan, eerst puur geestelijk, maar geleidelijk aan tot in onze uiterlijke wereld: ruimte, tijd, materie.

Deze opvatting van schepping vindt echo's in talrijke esoterische tradities. In de hermetische en gnostische kosmogonieën begint alles met een onkenbare Ene, waaruit door emanatie lagere werelden voortkomen. De eerste beweging is geen schepping 'ex nihilo' maar een 'uitstraling' van bewustzijn – vaak voorgesteld als Licht. De val of verdichting in materie is geen zondeval, maar een noodzakelijke fase in het proces van bewustwording: de Geest daalt af in de stof om haar van binnenuit te verlossen. Dit sluit nauw aan bij Fortune's visie waarin het pad van evolutie zowel een afdaling (voor ervaring) als een opgang (naar integratie) inhoudt.

Binnen de theosofie wordt dit scheppingsproces beschreven als een reeks van cycli of ronden, waarin kosmische bewustzijnen zich herhaaldelijk in nieuwe vormen uitdrukken. Het beeld van de zevenvoudige schepping – ook bij Steiner en Böhme – drukt dit uit in fasen van geleidelijke verdichting en vervolmaking.

De KL legt sterk de nadruk op het aspect van 'relatie' als scheppende kracht. Alles ontstaat door het reageren van een eenheid op een andere – er is altijd een 'tweede' nodig. De primaire Ringen scheppen elkaar via wederzijdse beïnvloeding. Op lager niveau zien we dat ook: schepping ontstaat niet vanuit isolatie, maar vanuit interactie. Zelfs de geestelijke ontwikkeling van een mens is een creatieproces dat plaatsvindt in relatie tot anderen en tot het Grote Geheel.

Het spanningsveld tussen polaire krachten – Kosmos en Chaos – is wat uiteindelijk vorm voortbrengt. Die vorm wordt voortdurend aangepast, verfijnd of opgelost onder invloed van bewustzijn. Zo ontstaat de 'vormopbouw' als meest fundamentele menselijke activiteit. In dit licht is ook elk ritueel, elk beeld, elk gedachtevorm een daad van schepping.

Uiteindelijk keert de betekenis van schepping terug naar het bewustzijn. Wat buiten ons geschapen wordt, weerspiegelt wat binnen ons leeft. De mens is co-schepper in de Kosmos: wat in hem aan vormen ontstaat – visies, inzichten, idealen – wordt door handeling, woord en gebaar naar buiten gebracht. De kosmische structuur is dus niet alleen een kader waarin we leven, maar een model dat we innerlijk navolgen. Zoals Fortune zegt: 'U leert door het construeren van een model.' Schepping is precies dát: het scheppen van modellen, tastbare of innerlijke, waarmee we oefenen om te worden wie we zijn.

Ruimte en tijd

We keren nu naar binnen, naar de dimensies van ruimte, tijd en de wisselwerking tussen beiden.

4.1 Ruimte, dimensies en tijd

In de KL is ruimte geen vooraf bestaand veld, maar het resultaat van beweging. Oorspronkelijk was er alleen 'ruimte in rust'. Ruimte werd pas gevormd toen beweging ontstond – als eerste manifestatie van het On-gemanifesteerde. Deze beweging is circulair, zonder weerstand, en zodra zij begonnen is, stroomt zij voor altijd. Door deze stroming ontstaat een 'kader' waarin andere processen kunnen plaatsvinden. Daarom is ruimte in de KL een gevolg van dynamiek, niet een gegeven waarin dynamiek zich afspeelt.

Tegelijk maakt deze opvatting het mogelijk om ruimte niet als statisch of objectief te beschouwen, maar als gevormd en gekromd door geestelijke activiteit. Ruimte is de uitdrukking van een relatie, van krachten die zich tot elkaar verhouden, en verandert naarmate het bewustzijn verandert dat haar ervaart.

Ook tijd is in de KL geen lineair gegeven. Tijd ontstaat pas wanneer er verandering is. Waar geen transformatie is, is ook geen tijd. Een patroon dat tot stilstand komt – een systeem dat volledig is uitgebalanceerd – verliest zijn 'tijd' en wordt tijdloos. Dit idee wordt bevestigd door het onderscheid dat de KL maakt tussen groeiprocessen (waar tijd ontstaat) en volmaakte organismen (waar tijd niet meer nodig is).

Tijd verschijnt dus alleen waar bewegingen elkaar beïnvloeden op een manier die leidend is voor ontwikkeling. Daarmee is tijd een functie van interactie, van ritme, van aanpassing – en niet een achtergrond waarbinnen gebeurtenissen plaatsvinden.

Dimensies komen in de oorspronkelijke tekst van de KL nauwelijks voor, maar worden besproken in het commentaar van Carstairs. De esoterische opvatting over dimensies – zoals gebruikt in New Age en

occulte modellen – suggereert vaak dat hogere dimensies ‘beter’ of ‘spiritueler’ zijn. De KL waarschuwt impliciet tegen dit lineaire denken: meer dimensies betekent niet per definitie hogere realisatie. Bewustzijn kan een systeem met meer dimensies wel ‘bevatten’, maar dat zegt niets over de morele of geestelijke kwaliteit ervan.

In wiskundige topologie is het aantal dimensies van een ruimte het minimum aantal coördinaten dat nodig is om die ruimte te beschrijven. In ons dagelijks leven zijn dat lengte, breedte en hoogte. Maar een wiskundige kan ook zeggen: ‘ik span een 7-dimensionale ruimte op.’ In de natuurkunde spreekt men meer over het aantal vrijheidsgraden, of over het aantal fundamentele grootheden dat nodig is om een fenomeen te beschrijven, zoals lengte, tijd, massa, temperatuur, lichtsterkte enzovoort.

Sommige auteurs, zoals Nicolescu, beschouwen hogere dimensies als metaforen voor complexe patronen of onverklaarbare processen. Binnen de KL is een ‘dimensie’ eerder een kwaliteit van relatie of reflectie dan een meetbare grootheid.

De KL vermijdt het gebruik van personificaties. Dat houdt het boek algemeen toepasbaar. Pas in het latere deel II worden relaties gelegd met Griekse en Romeinse pantheons. Een enkele keer worden Bijbelse relaties gelegd, zoals in de vergelijking van de drie Ringen met de Drie-eenheid, ofwel de ‘drie Personen in één God’. In de KL wordt vanwege de eerste beweging een ruimte gevormd, waarbinnen de drie Ringen ontstaan. Zolang de eerste beweging voortduurt in de ontwikkeling van de kosmos en van de vele universa die daarin ontstaan, zal de ruimte voortduren en aangepast worden aan die ontwikkelingen. Aldus kunnen ook deelruimten ontstaan, verbonden met Personen die uit de Drie-eenheid ontstaan. Bijvoorbeeld wanneer vanuit een Grote Entiteit een universum uitvloeit, met eigen ringen, stralen en cirkels.

Op deze manier bezien is een ruimte niet neutraal, maar verbonden met geestelijke wezens. Dit sluit aan bij mystieke ervaringen waarin ruimte wordt ervaren als levend, dynamisch of bezield.

In sommige zienswijzen lijkt ruimte onbegrensd, maar dat komt omdat ons bewustzijn meebuigt met de Ring Kosmos. De begrenzing is reëel, maar van binnenuit onzichtbaar.

In de KL is ruimte de vrouwelijke matrix waarin vorm wordt ontvangen, en tijd het ritme waarin de mannelijke kracht haar werkzaamheid uitoefent. Hun samenhang komt tot uitdrukking in de cycli van emanatie en terugkeer. Tijd is noodzakelijk voor groei, maar niet voor voltooiing. In de volmaaktheid valt tijd stil. De spirituele weg leidt tot een bewustzijnstoestand waarin ruimte als bezield ervaren wordt, en tijd wordt gezien als hulpmiddel, niet als meester.

Stap 3 - Beweging buigt af (H1)

Uitleg

Wanneer er beweging in de ruimte is, werken er twee krachten: het verlangen naar manifestatie en het verlangen naar inertie. Het verlangen naar manifestatie overheerst, maar wordt afgeremd door het verlangen naar inertie. Daardoor ontstaat een lichte kromming in de beweging.

Voorbeelden

- Een nieuwe beweging roept weerstand op.
- Wees voorbereid dat dingen anders gaan dan gepland.

Oefening

- Voel opnieuw het uitgaan van beweging. Voel het voortduren van de beweging.
- Voel vanuit de omgeving het verlangen naar inertie. Voel daardoor het afbuigen van de rechte lijn.



Stap 4 - Vorming Ring-Kosmos (H1)

Uitleg

De afgebogen beweging zet zich voort en sluit zich uiteindelijk tot een cirkel. Zo ontstaat een gesloten, circulerende ruimte met een ritme: de Ring-Kosmos.

Voorbeelden

Als iets is voltooid komt er ruimte voor creativiteit op een ander gebied. Maak daarom iets volledig af, dan kan er iets nieuws ontstaan.

Oefeningen

- Visualiseer een gekleurde cirkel alsof je op de wijzerplaat van een klok zit, in opvolgende segmenten van 3 uur.
- Voel het moment wanneer de cirkel zich sluit.
- Wat gebeurt er?
- Laat de beweging doorgaan.
- Probeer het voortduren van de beweging te voelen.



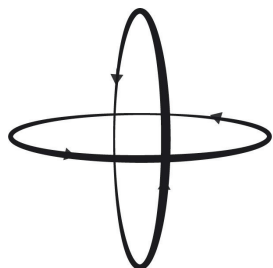
Stap 5 - Vorming Ring-Chaos (H1)

Uitleg

Naast de Ring-Kosmos ontstaat haar tegenbeeld, de Ring-Chaos. Zij staat er loodrecht op en vertegenwoordigt het verlangen naar terugkeer en inertie. Het verlangen naar inertie manifesteert zich nu in de Ring-Chaos.

Oefeningen

- Vorm de eerste ring weer horizontaal om je heen, voel de zelfstandigheid ontstaan en laat haar doordraaien.
- Voel in je opkomen de behoefte om een tegengestelde beweging te vormen.
- Laat een tweede ring vormen verticaal om je heen.
- Begin boven je, ga recht naar voren naar beneden, ga achterlangs weer omhoog.
- Steeds segmenten van 3 uur maken.
- Voel deze cirkel zich ook sluiten.
- Laat de beweging doorgaan.
- Voel nu de twee cirkels tegelijkertijd draaien.
- Voel de relatie tussen de twee cirkels.



Stap 6 - Vorming Ring-niet-Verder (H1)

Uitleg

De Ring-Chaos laat, door haar secundaire invloed, in de Ring-Kosmos de Ring-niet-Verder vormen.

De Ring-niet-verder is de grens die de kosmos omsluit. Zij verhindert dat de uitgaande kracht van de Ring-Chaos zich onbeperkt kan uitbreiden. In plaats daarvan wordt de beweging teruggeleid en ontstaat een veld waarin de kosmos zich ordelijk kan ontwikkelen.

De Ring-niet-verder werkt dus als een begrenzing, maar ook als een terugkaatsing. Zij houdt de krachten binnen het gebied en zorgt ervoor dat zij zich steeds opnieuw kunnen ordenen. Door deze werking wordt de balans tussen de Ring-Kosmos en de Ring-Chaos gehandhaafd.

Daarom is de Ring-niet-verder niet alleen een beperking, maar ook een noodzakelijk kader. Zij maakt het mogelijk dat de kosmos een eigen ruimte heeft waarin de wetmatigheden zich kunnen ontfouten.

WC6.1.04 Door te werken aan de ontwikkeling van organismen ontwikkelen wij zelf en gaan voort op onze eigen weg.

Ontwikkeling is wederkerig. Wanneer wij bewust bijdragen aan de groei van een ander wezen, plant, gemeenschap of bewustzijnsveld, verdiept zich onze eigen structuur. We worden verfijnd door het dienstbaar zijn.

Praktisch beeld

Zoals een tuinman niet alleen zijn planten laat bloeien maar ook zijn eigen geduld, ritme en zorgzaamheid cultiveert.

Spirituele implicatie

Echte ontwikkeling is relationeel. Jij groeit in de mate waarin je iets buiten jezelf helpt groeien.

Contemplatieve oefening

- Waar in mijn leven ervaar ik groei door toewijding?
- Wat vraagt nu om mijn aandacht –
als voertuig van wederzijdse ontwikkeling?



WC6.1.05 Alles wat roteert ontvangt schillen.

Rotatie creëert een centrum en een structuur van lagen. Een roterend atoom of bewustzijnskern bouwt automatisch om zich heen schillen op: voertuigen die ritmisch afgestemd zijn op de kern.

Praktisch beeld

Zoals een draaiende planeet een atmosfeer behoudt door haar beweging, zo creëert innerlijke beweging een omhulling van kracht.

Spirituele implicatie

Je bouwt je schil door je innerlijk ritme. Door te centreren en te bewegen rond je kern, bouw je bescherming, vorm en invloed.

Contemplatieve oefening

- Wat is mijn centrum van beweging?
- Welke lagen vormen zich daar spontaan omheen,
of ontbreken nog?

WC6.1.06 Alle organismen verkrijgen uiteindelijk zeven geneste lichamen en een Godsvonk en verkrijgen daarmee kennis van de Kosmos.

De uiteindelijke ontwikkeling van elk wezen omvat zeven niveaus van bestaan en een kern van goddelijke vonk. Deze structuur maakt volledige kosmische bewustwording mogelijk.

Praktisch beeld

Zoals een Russische matroesjka zeven poppen in elkaar draagt, zo omvat het wezen zeven lichamen en een centrale kern van licht.

Spirituele implicatie

Je bent al op weg naar heelheid. Elk niveau dat je ontwikkelt, brengt je dichterbij je kosmisch zelf.

Contemplatieve oefening

- Welke lagen van mij zijn bewust en welke nog onontwikkeld?
- Wat betekent de Godsvonk in mijn ervaring?



WC6.1.07 Alle organismen ontwikkelen hun eigen Ringen, Stralen en Gebieden.

Elk organisme doorloopt een evolutie die leidt tot het bezitten van zeven lichamen – afgestemd op zeven gebieden – en wordt uiteindelijk bezielde door een Godsvonk. Deze innerlijke vonk verenigt de ervaring van al deze gebieden in één bewustzijn?

Praktisch beeld

Zoals een ui uit lagen bestaat die elkaar omsluiten, zo is ook de mens opgebouwd uit zeven subtiele en fysieke lagen – voertuigen van ervaring en expressie.

Spirituele implicatie

Deze wet spoort aan tot integratie: je bent niet slechts één lichaam, maar een gelaagde aanwezigheid. Volledig bewust leven betekent elk lichaam (fysiek, emotioneel, mentaal, enzovoort) erkennen, zuiveren en benutten.

Contemplatieve oefening

- Welk lichaam of gebied van bewustzijn vraagt nu om aandacht of afstemming?
- Hoe verhoudt mijn innerlijke kern zich tot mijn uiterlijke leven?

van de 'krachtkant' of 'levenkant' der dingen is. Het is een wijziging van het Logoïsch bewustzijn, niet van het geprojecteerde atomaire bewustzijn. Het is de eerste reactie in een Universum die gerelateerd is aan dat universum alleen, en niet voortkomt uit, en terugkeert naar, de Logos. Er is een subject verschenen in het object.

10.17 Bewustzijn kan worden gedefinieerd als reactie plus geheugen. Dat wil zeggen, een reactie vindt plaats in een bepaalde soort stof, en die reactie produceert een secundaire reactie in een ander soort bestaan dat gerelateerd is aan het eerste op dezelfde manier als de atomen van de Universa gerelateerd zijn aan de atomen van een Kosmos, of de 'vorm' van een Universum gerelateerd is aan het bewustzijn van de Logos.

10.18 Dat wil zeggen, het subject ontwikkelt ideeën over zichzelf, en deze reageren onderling, en de reactie, om een metafoor te gebruiken, laat een 'spoor in ruimte' achter waaromheen de beweging van zijn reactie blijft vloeien als pure beweging, afgezien van enige daadwerkelijke overgang in ruimte van de objecten die de beweging uitvoeren. Die stroom van pure beweging is Geheugen: de reproductie van een beeld van een actie in een andere fase van manifestatie; en bewustzijn is opgebouwd uit geheugen, te onderscheiden van gewaarzijn dat een vorm van reactie tussen twee gebieden is.

10.19 Zo zal blijken dat de vorm of het raamwerk waarop het universum is gebouwd, de basis is van een derde soort manifestatie: de manifestatie van automatische reacties.

11

De evolutie van bewustzijn

11.1 Het is zeer noodzakelijk dat er een duidelijk concept wordt gevormd van de betekenis van 'bewustzijn'. Dit punt zal derhalve worden uitgewerkt.

11.2 Je zult je herinneren dat in het onderwijs over de aard van een Grote Entiteit werd uitgelegd dat bewustzijn bestaat dankzij de volledige wederzijdse reacties van alle aspecten van de factoren en capaciteiten voor reactie die werden ontwikkeld in de loop van een Kosmische evolutie. Bewustzijn is een integratie van reacties, zo dat elke verandering in elk deel wordt beantwoord door de overeenkomstige aanpassingen van het geheel. Het is een principe van compensatie dat hierbij betrokken is, en deze alles omvattende compenserende aanpassing kan worden aangeduid als de basis van Kosmische Persoonlijkheid.

11.3 In zijn vroegste fasen vormt het bewustzijn de synthese van de latente reactiecapaciteit van een Entiteit. Het is in wezen een verzame-

ling van relaties, niet van mechanica, en is daarom abstract. Maar met de ontwikkeling van externe objecten die de Entiteit beïnvloeden, worden nieuwe invloeden op de compenserende aanpassingen actief, en nieuwe compenserende reacties worden zodoende in het spel gebracht.

11.4 We onderscheiden daarom twee niveaus van bewustzijn:

- Het basisbewustzijn van de inherente constitutie
- De compensaties die opgeroepen worden door invloeden uit de omgeving.

11.5 Een Grote Entiteit start dan met het ontwikkelen van een basisnatuur, projecteert haar eigen beeld en wordt dat beeld gewaar. Haar gewaarzijn van dat beeld in zijn veelsoortige aspecten bouwt het tweede aspect van haar bewustzijn op. Deze twee fasen komen overeen met die aspecten van een menselijk wezen die bekend staan als individualiteit en persoonlijkheid. Deze termen worden gebruikt als gelijkwaardig met 'Hoger Zelf' en 'Lager Zelf' in de esoterische literatuur.

11.6 Een individualiteit, óf van een Grote Entiteit óf van de microkosmos die de mens is, is die serie van georganiseerde reacties die een evenwicht hebben bereikt in de voorgaande fasen van evolutie. Deze fasen zijn voorbijgegaan. Niets van hen is overgebleven, behalve de capaciteiten voor reactie die zijn verkregen door die Entiteit.

11.7 Een individualiteit is dan een verzameling van stereotiepe reactiecapaciteiten.

11.8 Een persoonlijkheid is die set van reactiecapaciteiten die door de toevoeging van een nieuwe factor in de evolutie mogelijk werd gemaakt.

11.9 'Individualiteit' en 'persoonlijkheid' verwijzen dan naar stadia van ontwikkeling en hebben een historische betekenis. Zij verwijzen naar 'tijd', niet naar 'vorm'. Dat wat de persoonlijkheid vandaag is, zal deel uitmaken van de individualiteit van morgen.

11.10 Een Grote Entiteit bouwt dan haar eerste persoonlijkheid op uit haar reacties op de Kosmische fasen. Zij wordt bewust van het 'zelf' dat ontwikkeld wordt wanneer wederzijdse actie van al haar aspecten tot stand is gebracht. Dat bewustzijn dat zij aldus ontwikkelt, is zelf een bestaan, objectief voor de geest die het beschouwt. Zodra bewustzijn het heeft geconcentreerd als een gedachtevorm is het geschapen, bestaat het zelfstandig en is het tot een object van bewustzijn geworden. In deze gedachtevorm, aldus geschapen, wordt hetzelfde samenspel van krachten ingesteld dat in de Kosmos de Grote Entiteiten deed ontstaan. En het proces gaat verder.

11.11 Zoals de Kosmos in miniatuur is gereproduceerd in het grote gezelschap van Entiteiten, door middel waarvan zijn evolutie nu verder-